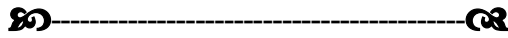

การยอมรับเสียงข้างมากเคารพเสียงส่วนน้อย*
ACCEPTING THE MAJORITY, RESPECTING THE MINORITY

กาญจนา ดำจิติ
Kanjana Damjuti
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author Email: kanjana.dam@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย คือ หลักการถือเสียงข้างมากควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย ทั้งนี้การเคารพต่อสิทธิของเสียงข้างน้อยโดยไม่ขัดต่อหลักการถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ที่จะต้องกระทำโดยให้เป็นไปตามหลักฉันทามติซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันที่มีลักษณะเป็นการยอมรับแบบเอกฉันท์ของประชาชน เสียงของประชาชนเป็นเสียงที่สุจริตเป็นเสียงที่มอบให้ตัวแทนนำไปทำหน้าที่แทนเป็นตัวแทนที่ยึดหลักสุจริตและซื่อตรงต่อประชาชน มีหิริ และโอตฺตปะต่อทุกเสียงที่มอบความไว้วางใจ ประชาธิปไตยจะแข็งแรง

คำสำคัญ: การยอมรับ; เสียงข้างมาก; เสียงส่วนน้อย

Abstract

This article aimed to study the democratic system of government by adhering to the principle of public participation as the fundamental principle of democracy. the principle of majority vote coupled with respect for the rights of the minority. However, the right of the minority is respected, which is not contrary to the principle of majority vote. That must be done in accordance with the consensus principle, which is a collective agreement that looks like a unanimous acceptance of the people. The voice of the people is the voice of righteousness and good faith, given to representatives to act on their behalf, representing in

good faith, with Hiri, moral shame and Ottappa, moral fear, to every voice given. Then, democracy will be strong.

Keywords: acceptance; majority vote; minority voice

บทนำ

ประชาธิปไตย หน้าตาเจ้าเป็นอย่างไร ใกล้เทศกาลการเลือกตั้งแล้ว ที่หลายคนร้องเรียกหา แต่ขาดการสานต่อ ไม่ใช่แค่เลือกตั้งแล้วใช้เสียงข้างมากตัดสินว่าใครจะได้เป็นรัฐบาล เป็นพวกเราหรือพวกเขาแค่นั้น แต่หน้าที่ของคนไทย ปัญหาใหญ่อยู่ที่ว่า เราได้ทำหน้าที่ของตนเองตามสิทธิหน้าที่ของพลเมืองภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแล้วหรือยัง จากสถิติการออกไปใช้สิทธิออกเสียงที่ผ่านมาก็ยังไม่เห็นถึงความกระตือรือร้นในการไปใช้สิทธิเท่าที่หวัง หลังจากที่เรผ่านเหตุการณ์หลาย ๆ เรื่อง ที่ผ่านมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ.2550 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกคนและทุกภาคส่วนในสังคม โดยยึดหลักเสียงข้างมากและเคารพเสียงส่วนน้อย จนกระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ.2560 และกำลังจะมีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 กับการเสนอนโยบายใหม่ ๆ ของพรรคการเมืองเดิมที่แตกหน่อเพื่อรวมกอใหม่

แนวคิดหลักการเสียงข้างมากและสิทธิของเสียงข้างน้อย

จากแนวคิดหลักการเสียงข้างมาก (Majority Rule) และหลักการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองโดยประชาชนส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับหลักการเสียงข้างมาก (Majority Rule) ในการตัดสินข้อขัดแย้งทุกระดับ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2519) เหมือนกับอดีตรัฐบาลที่ผ่านมามีคำพูดติดปากเสมอว่า มาจากเสียงข้างมาก แต่ที่มาของเสียงโปร่งใสหรือไม่อย่างไร โดยหลักการเสียงข้างมากแล้ว หมายความว่า การตัดสินใจใด ๆ ของกลุ่มหรือคณะบุคคล หรือการกระทำกิจกรรมใด ๆ ก็แล้วแต่ หลังจากที่ได้มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพอสมควรแล้ว ก็ให้ตัดสินเป็นข้อยุติโดยถือเสียงข้างมากเป็นเสียงชี้ขาด เพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมต่อไปได้ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือก หรือในการออกเสียงประชามติ เรื่องที่มีผู้เห็นด้วยมากที่สุดจะได้รับการนำไปปฏิบัติ หรือกรณีการออกเสียงลงมติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ก็จะใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน เป็นต้น (วิสุทธิ์ โปธิแทน, 2550) ในขณะที่เดียวกันข้อเสนอแนะความคิดเห็นของคนกลุ่มน้อยก็ต้องรับฟัง

อย่างไรก็ตามหลักการเสียงข้างมาก (Majority Rule) ต้องดำเนินควบคู่ไปกับการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้วิธีการใดๆ ที่เห็นแก่ผลประโยชน์ของกลุ่มพวกพ้องตน แต่ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคมทุกฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดย

ฝ่ายเสียงข้างน้อย (Minority Right) จะต้องได้รับความคุ้มครอง ขณะที่ต้องยอมรับฟังจากเสียงส่วนใหญ่ไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในสังคม

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 110 ได้บัญญัติเกี่ยวกับเสียงข้างมากไว้หลายมาตรา โดยส่วนใหญ่จะใช้เสียงข้างมากในการลงมติ วินิจฉัยข้อปรึกษา หรือการวินิจฉัยชี้ขาด ดังปรากฏในมาตรา 126, มาตรา 140, มาตรา 143, มาตรา 165, มาตรา 216, มาตรา 278 และ มาตรา 291 ดังนี้ มาตรา 126 การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตาม มาตรา 156 และมาตรา 157 สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาจะกำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550)

สิทธิของเสียงข้างน้อย

ตามหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ทุกคนมีหนึ่งเสียงหนึ่งสิทธิอย่างเสมอภาค ถึงแม้ว่าในสังคมแห่งความเป็นจริง ไม่มีหลักการที่เสียงข้างมากจะเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อยก็ตาม แต่ในแง่ของกฎหมายทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้เสียงข้างน้อยยังคงสิทธิ เสรีภาพ ที่จะนำเสนอแนวคิดตนเองต่อสังคม จนอาจกลายมาเป็นเสียงข้างมากได้ในอนาคต แมคแกน ได้สรุปแนวคิดเรื่องหลักการเสียงข้างมากที่มุ่งพิทักษ์สิทธิของเสียงข้างน้อยว่า หลักการนี้ทำให้มั่นใจได้ว่า จะไม่มีผู้แพ้ถาวร ฝ่ายที่ชนะซึ่งเป็นเสียงข้างมากในวันนี้อาจกลับกลายเป็น ฝ่ายแพ้ได้ในวันข้างหน้า และฝ่ายที่แพ้ในวันนี้ก็อาจกลับกลายเป็นฝ่ายชนะได้ในวันหน้าเช่นกัน ฉะนั้น ฝ่ายที่ชนะจึงต้องปกป้องเสียงส่วนน้อย ไม่รุกไล่จนอีกฝ่ายไม่มีที่ยืน (McGann & Anthony, 2006)

สังคมวันนี้

ในความเป็นจริงประชาชนรากหญ้า สนใจเรื่องปัญหาปากท้องและความอยู่รอดมากกว่าการเลือกตั้ง เพราะใครจะเป็นรัฐบาลความจนก็ยังคงทนและคงที่ ซึ่งเป็นสัจจะธรรมของชีวิตไปแล้ว ที่จะต้องอยู่ให้ได้กับความยากจนนั้น ยกเว้นคนบางกลุ่มที่รวยหลบใน เพราะลักลอบเงินผู้บ่อย บ้างว่าจงพระ บ้างว่าจะไว้ชื่อชายที่ดินต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้บริหารหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตื่นกันซะที หลังจากทำงานแบบหลับในหลบนอก ยกกันทุกจบ พบกันทุกหอย่อมหญ้า เป็นหนึ่งเหตุการณ์ของเสียงข้างน้อยที่กล้าทำ ได้รับการเหลียวแลจากรัฐ ทำให้สังคมได้ตื่นตัว ทำให้พบตัวเลขการลักลอบขยายผลไปสู่การตรวจสอบและติดตามเป็นเสียงข้างน้อยที่มีประสิทธิภาพและจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

จนกระทั่งวันนี้คนจากเสียงส่วนใหญ่ นักการเมืองที่หลายคนศรัทธา กลับฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมร้ายแรง บุกรุกที่ป่าสงวนแห่งชาติ บางคุณขาดคุณสมบัติในการครอบครองที่ดิน ศาลฎีกามีคำพิพากษาคัดสิทธิ์ทางการเมือง และตัดสิทธิ์เลือกตั้ง เพราะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม บางคนก็ศาลฎีกามีคำพิพากษาคัดสิทธิ์ทางการเมืองคดีทุจริตโครงการบ้านเอื้ออาทรและอีกหลาย ๆ คดี

กระบวนการการมีส่วนร่วม

จากเสียงข้างมากเคารพเสียงข้างน้อย สู่กระบวนการการมีส่วนร่วมในสังคม ที่ต้องปลูกระดมและรัฐต้องสร้างกระแสการมีส่วนร่วมให้เห็นผลเกิดเป็นรูปธรรมจริงในสังคม เช่น กรณีข่าวน้องแบม รัฐต้องสร้างโอกาสให้สังคมเห็นผลของการมีส่วนร่วมและการมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ให้คนตื่นตัวในการร่วมกันตรวจสอบและติดตามการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ตามสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ (บวรศักดิ์ อูวรรณโณ, 2542) ภายใต้หลักการแห่งรัฐธรรมนูญว่าประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ใน 5 ลักษณะ

1. มีส่วนร่วมในการรับรู้ (ความเป็นไปของการบริหารราชการแผ่นดินทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ มากขึ้น)
2. มีส่วนร่วมในการคิด (ร่วมกับองค์กรทั้งหลายที่รัฐธรรมนูญตั้งขึ้น)
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ปัจจุบันหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ได้มีการทำประชาพิจารณ์ขอความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนดำเนินการ)
4. มีส่วนร่วมในการกระทำการบางอย่าง (ร่วมกับรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
5. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (องค์กรที่ใช้อำนาจรัฐไม่ว่าจะเป็นฝ่ายทางการเมืองหรือ ข้าราชการประจำ)

การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

โดยรัฐสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ได้คะแนนเสียงที่ประชาชน มาใช้สิทธิมากที่สุด เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วม (กาญจนา คำจตุ, 2557) โดยการ

1. การให้การยอมรับ (Accept) การส่งเสริมต้องเริ่มต้นที่การให้การยอมรับการเป็น สมาชิกของสังคม กลุ่มต่างๆ ในการทำกิจกรรมทางการเมือง
2. การให้ความสำคัญ (Importance) โดยการให้ความสำคัญกับทุกเสียง และร่วมกัน ค้นหาสาเหตุของปัญหา รับฟังเสียงประชาชนเพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหา
3. การให้โอกาส (Opportunity) ในการนำเสนอปัญหา สาเหตุของปัญหา และความ ต้องการของสังคม ให้โอกาสประชาชน
4. การให้ความรู้ (Knowledge) ต้องให้ความรู้ การให้ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุก คนทุกสังคม โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ องค์กรต่าง ๆ การเข้าประชาสัมพันธ์ตามหน่วยงาน บริษัทห้างร้านต่าง ๆ โดยเฉพาะก่อนเลือกตั้ง

แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

สังคมวันนี้ควรเป็นสังคมที่ใช้สติ ไตร่ตรองก่อนลงคะแนน เลือกพรรคหรือเลือกพวก ขอให้นึกถึงประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

1. เคารพสิทธิของกันและกัน โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เช่น สิทธิ เสรีภาพใน ชีวิตและร่างกาย สิทธิในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นส่วนตัวการเรียกร้องที่ไม่ เดือดร้อนคนอื่น ไม่ล่วงละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น เป็นต้น
2. รู้จักใช้สิทธิของตนเองและแนะนำให้ผู้อื่นรู้จักใช้และรักษาสิทธิของตนเอง เช่น การ รักษาสิทธิในการเลือกตั้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการซื้อสิทธิขายเสียง

3. รมรณรงค์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และปลูกฝังแนวความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชุมชนหรือสังคมตามสภาพและบทบาทที่ตนพึงกระทำได้ เช่น ให้ความรู้กับสมาชิกครอบครัว จากนั้นจึงค่อย ๆ ขยายไปยังสถาบันอื่น ๆ ในสังคม เช่น สถานศึกษา เป็นต้น

4. ร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเป็นอาสาสมัครช่วยเหลืองานขององค์กรที่ปฏิบัติงานในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

5. การปฏิบัติตามหน้าที่ของชาวไทยตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น การเสียภาษีให้รัฐเพื่อนำเงินนั้นมาใช้พัฒนาประเทศ การเข้ารับราชการทหาร เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการป้องกันประเทศ หรือการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ได้คนดีเข้าไปบริหารบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า เป็นต้น

6. ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ สามารถทำได้ โดยการให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารการทุจริตของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งประจำเขต เป็นต้น (ไพศาล ภูไพบูลย์ และคณะ, 2522)

หลักสุจริตธรรม

สุจริต เป็นหลักการที่ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งควรยึดเป็นแนวปฏิบัติ นำมาซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทยในปัจจุบันนั้น พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งนั้นจะให้เกิดต้องให้นักการเมืองต้องยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะมากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล ก็กล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางการเมืองนั้นต้องมีคุณธรรมจริยธรรม หรือมีสุจริตธรรมในตนเอง

สุจริต หมายถึง การประพฤติชอบ ประพฤติดี ส่งผลให้ผู้ประพฤติประสบกับสิ่งที่ดี เช่น ช่วยประชาชนแก้ปัญหา พูดความจริง พูดจาไพเราะ ปราศจากอคติต่อผู้อื่น เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2556)

ความประพฤติชอบเกิดได้ 3 ทาง คือ

1. กายสุจริต คือ การทำความดีทางกาย เช่น แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้ที่เดือดร้อน เป็นความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการบีบบังคับ ไม่เบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล ตั้งใจสงเคราะห์ประชาชน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทุกคะแนนเสียงของประชาชน และต้องซื่อตรงและปฏิบัติอย่างมีศีลต่อเสียงของพี่น้องประชาชน

2. วาจาสุจริต คือ การทำความดีทางวาจา เช่น พูดจาไพเราะ พูดแต่ความจริง พูดให้กำลังใจ เป็นต้น เป็นความสุจริตทางวาจา ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วย วาจา ละเว้น

การพูดเท็จ โกหกหลอกลวง กล่าวแต่คำสัตย์ไม่ตั้งใจพูดให้ผิดจากความจริง เพราะเห็น แก่ผลประโยชน์ใด ๆ ไม่พูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่ส่งเสริมสามัคคีละเว้นจากการพูดคำหยาบคาย สกปรกเสียหาย พูดแต่คำสุภาพ นุ่มนวลควรฟัง รวมถึงละเว้นจากการพูดเหลวไหลเพื่อเจ้า พูดแต่คำจริง มีเหตุมีผล มีสาระเกิดประโยชน์และถูกกาลเทศะ เช่นการหาเสียงไม่ควรใช้คำพูดจาที่สร้างความแตกแยก พูด รณรงค์ หาเสียง ที่ไม่โอวาทเพื่อให้ได้คะแนน โฆษณายี่ห้อที่ซื้อสัตย์ต่อประชาชน เพื่อประชาชนทุกเสียง

3. มโนสุจริต คือ การทำความดีทางใจ เช่น ปราบปรามให้ผู้อื่นมีความสุข คิดแต่สิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง เป็นต้น เป็นความสุจริตทางใจ ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ไม่ละโมภคิดฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่คิดเบียดเบียน แต่มีจิตที่มุ่งมั่นตั้งความปรารถนาดีต่อประชาชน มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน มีความเห็น ถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิ คิดดีต่อส่วนรวมอยากเห็นบ้านเมืองเจริญ ประชาชนมีกินพอใช้ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2555)

หลักโลกปาลธรรม

ในช่วงใกล้เลือกตั้งนี้ ลองใช้สติพิจารณานักการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ภูมิหลังหรือผลงานที่ผ่านมาเป็นเช่นไร เป็นผู้มีคุณสมบัติเกรงกลัวต่อการทำผิดต่อประชาชนหรือไม่ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ผิดหรือถูก ไม่ละอายต่อการเบียดเบียนประชาชน ขาดสุจริตธรรมไม่นำโลกปาลธรรมไปใช้ โลกปาลธรรม มี 2 ประการ ได้แก่ 1) หิริ ความละอายแก่ใจต่อการทำความชั่ว 2) โอตตปปะ ความเกรงกลัวต่อบาป (การกระทำความชั่ว) หิริโอตตปปะ หิริ คือ ความละอายแก่ใจในการทำ ความชั่ว โอตตปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อบาป เกรงกลัวต่อการทำผิด กฎหมาย ผิดต่อทุกคะแนนเสียงที่มอบให้ ที่นักการเมืองควรยึดถือปฏิบัติ

หิริ หรือความละอายแก่ใจในการทำบาป หากหิริเกิดขึ้น สามารถหยุดตัวเองไม่ให้ความชั่วชนะใจ เพราะมีความละอายที่จะคิด จะพูด หรือจะกระทำ ความชั่วเหล่านั้น หิริเกิดขึ้นได้จากการอบรมเลี้ยงดู ฝึกฝนตนเอง การคำนึงถึงประชาชน สามารถคุ้มครองสังคม ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขได้

โอตตปปะ หรือ ความเกรงกลัวต่อบาป หากคนกลัวแต่กฎหมาย ไม่กลัวกฎแห่งกรรม สังคมนี้อาจมีแต่คนหากินกับการหาช่องโหว่ของกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสม สังคมควรมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนี้โดยคนในสังคมควรยกย่องผู้กระทำดี มีศีลธรรม และตำหนิผู้ประพฤติชั่ว ไม่ใช่ยกย่องผู้มีเงินมีอำนาจ โดยไม่สนใจที่มาของเงินและอำนาจเหล่านั้น ให้ออกาสคนกลับใจ

สำหรับนักการเมืองผู้ที่มีคุณธรรม มีโอตตปปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป เข้าใจในกฎแห่งกรรม เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่ว่าจะทำความดีทางกาย วาจา ใจก็ดีหรือจะทำความชั่วด้วยกาย วาจา ใจก็ตาม รู้ว่ากรรมดีหรือกรรมชั่วส่งผลให้ผู้ที่ประกอบกรรมนั้น ได้รับในชาตินี้

และชาติต่อ ๆ ไป ก็จะไม่กล้าทำความชั่ว เพราะกลัวบาป กลัวโทษ กลัวทุกข์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง จึงพยายามทำความดีเสมอ เรียกว่ามีสติ มีปัญญารักษาตนให้พ้นภัย

ส่วนผู้ที่ขาดคุณธรรม หิริ โอตตัปปะ จะไม่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จึงไม่ละอายต่อบาป ไม่เกรงกลัวต่อบาปสามารถทำความชั่วได้ทุกอย่าง เนื่องจากไม่มีหิริ โอตตัปปะ

สรุป

จากเสียงข้างมากเคารพเสียงข้างน้อย ผู้กระบวนกรการมีส่วนร่วมในสังคม และแนวทางการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่พลเมือง ในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และตรวจสอบติดตาม โดยรัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมนั้น โดยการการยอมรับเสียงข้างน้อย ให้มีความสำคัญกับข้อเสนอ ปัญหา และสาเหตุ ให้โอกาสคนทำดีได้นำเสนอความจริง และให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และเป็นจริงแก่สังคม เพื่อให้ประชาชนรู้และสำนึกในสิทธิหน้าที่พลเมืองของรัฐ เข้าใจในสิทธิของตนเอง ใช้สติพิจารณาชั่งน้ำหนักก่อนไปเลือกตั้งมุ่งนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลนั้นเช่นกัน

อ้างอิง

- กาญจนา คำจตุ. (2557). *การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2519). *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: พิชฌเนศ.
- บรรศักดิ์ อวรรณโณ. (2542). *รัฐธรรมนูญปัจจุบันกับการปฏิรูปการเมือง*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- ไพศาล ภูไพบูลย์ และคณะ. (2522). *หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.1*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิสุทธิ โปธิแทน (2550). *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- McGann & Anthony. (2006). *The Logic of Democracy: Reconciling Equality, Deliberation, and Minority Protection*. Michigan: The University of Michigan Press.